

Mäkké väzby

Trpím chorobnou schopnosťou viazať sa na ľudí. Niečo ako epilepsia, len záchvaty sa prejavujú viac dovnútra, ako navonok. Väčšinou, keď sa chce niekto odviazať skôr ako vy – lebo to je druhá stránka tejto nevyliciteľnej choroby, a to že tí, ktorých si vyberiem, by si nikdy nevybrali mňa. Ono je to dosť náročné, keď dostávate samých takých, ale zvyknete si. Musíte.

Keď zomrela mama, oco povedal, že to by toho bolo, aby jeden chlap s jednou takmer dospelou babou neutiahol domácnosť. No a potom toho bolo. Prestali sme variť, žehliť, upratovať častejšie ako raz za mesiac – a vôbec, všetko išlo tak nejako, ako keď pustíte bicykel z kopca. Oco sa zavrel do kôlničky za domom, kam dovtedy chodieval iba v soboty ohobľovať nejakú tú dosku pre dobrý pocit a ja som sa prvýkrát musela odviazať.

Všetko má svoje pre a proti – a toto proti ma z nudy posadilo ku klavíru, kde som zistila, že síce nemám dosť dlhé a ohybné prsty, ale občas sa do nejakého tónu aj trafím. V zuške mi povedali fajn, len s tým ešte bude veľa roboty. Ale potom ma prijali na konzervatórium, oco pokrčil plecami a ja som asi bola šťastná. Aj keď som prvýkrát vošla na dvadsaťosmičku, vedľa triedy s organom, a žena s tvárou Sophie Loren zhrbená nad malým stolíkom v kúte miestnosti na mňa namiesto pozdravu hneď zrúkla: „To pod tým tričkom nemáš tielko?! Najhoršie, čo môže byť, sú holé kríže, zlato moje!“ A táto obsesia sledovať a kritizovať akýkoľvek kúsok tela, čo sa mi náhodou na chvíľu obnažil, jej vydržala každý deň počas nasledujúcich štyroch rokov. A to sa potom viaže!

Nová škola, nové prostredie, nové obzory. Sophia Loren mi po mesiaci ťahania dychu a uši píliacich tónov až z päty vybavila komparz v Lohengrinovi. Aj keď som o Wagnerovi prvýkrát počula na generálke, nezdalo sa mi, že by som raz po tých krkolomných áriách na šialenú, absolútne nemelodickú hudbu túžila ako po vrchole svojej kariéry. Mne vôbec prišla každá opera ako nezmyselný návrat do šestnásteho storočia. Ako som tak každý večer postávala za inšpicientkou a sledovala bacuľatú blondýnu predvádzajúcu svoj snád' najlepšie vybavený trilok v strednej polohe, nevedela som si predstaviť, že toto by ma raz malo živiť. „Je neskutočná, však?“ Nadskočila som, ako keby ma uštipla včela. „Má snád' najlepšie vybavený trilok v strednej polohe.“ Jediné, čo som si v ten večer všimla, boli špičky jeho lesklých topánok odrážajúcich svetlo reflektorov na všetky strany. „Nie je to môj štýl – ale nešli by ste so mnou na kávu?“ „T-teraz?“ zdesene som vyjachtala, keď blondýna na chvíľu stíchla. „Pokojne počkám aj do zajtra,“ zasmial sa. „Ak mi dáte – dáš svoje číslo...“

Odmalička som neznášala dotieravcov, cudzích, ryšavých a škrobov. To mi zase napadlo, keď som na druhý deň sedela oproti cudziemu ryšavému chlapovi a šálke spenenej kávy, za ktorú som si o pár minút aj pekne zaplatila. „Študuješ spev?“ „Ako vieš?“ Ešte som vždy neznášala červenanie sa a vlastne sa mi to skoro nikdy nestávalo. Skoro. „Umelci sa poznajú na prvý pohľad,“ venoval mi úsmev poskladaný zo šesťdesiatštyri umelých zubov. „Ja som už vyštudovaný spevák.“ „Fakt? A kde spievaš?“ Kopla som pravou nohou do stola, až trocha kávy skončilo na obruse a odporne, ale fakt odporne som sa začervenala. „Vo Viedni, v Salzburgu, Lipsku,...“ Vymenoval ešte desať ďalších miest, kde som nikdy nebola. „Váu!“ „Ty si aký hlas?“ Pokrčila som plecami. „Profka vraví, že to ešte nie je tak celkom jasné...“ „A

kto ťa učí?“ Keď som mu povedala o Sophii Loren, uznanlivo pokýval hlavou. Potešila som sa. „Niekedy si môžeme dať nejaký duet, čo ty na to?“ V tej chvíli som zabudla, ako sa rozpráva, nieto ešte spieva.

Otváral mi dvere, odsúval stoličky, zoblíkal kabát. Cítila som sa ako anglická kráľovná. Oco, samozrejme, o ničom nevedel. Zato Sophia Loren... „A na čele má takú vrásku, keď sa usmeje, tu!“ Ona ich tam mala aspoň tridsať, keď sa smiala. Zo mňa. „A má také jemné ruky, ako bábätko, keď ma takto chytí...“ Až vtedy som stíchla a uvedomila si, aká som trápna. Našťastie ona v takých momentoch trápna nebola a žiadne „Ach, ja v tvojom veku...“ som od nej nikdy nepočula. Len pokrútila hlavou a výhražne zaľukala prstom po notách, aby som nezabudla, že nie pri všetkom môžem byť taká rozjarená.

Nana, herečka a moja jediná kamoška, sa smiala tiež. „Ty si ako nejaká trinásťka, ktorú vzal prvýkrát do kina spolužiak jej staršieho brata!“ Celú sluchovku sme prešepkali v poslednej lavici. „Ešte povedz, že si panna a zabiješ to už úplne!“ Ešte si pamätáte, čo som hovorila o červenaní? „Jasné, že...nie!“ Jasné, že to nikdy nepochopí. Ani ona, ani oco, ani Sophia Loren. Jasné, že sa hanbím. Tak, ako som sa musela hanbiť celý život. Že nemám mamu a chodím v pokrčených veciach, lebo neviem zapnúť žehličku. Že môj oco nepozerala futbal ani majstrovstvá v hokeji, lebo to by najprv musel vyliezť z tej svojej debilnej kôlne. Že som si tri roky kreslila čiernou ceruzkou pod oči čiary a potom mi Nana povedala, že sa to robí na spodné viečko. Že mám prvého frajera v šestnástich.

Aj keď profka veľmi nebola na súčasnú módu (legíny označila za „pančušky, v ktorých vám všetkým skôr či neskôr nachladnú vaječníky!“), nikdy nebola zaostalá. Že je na mne niečo iné, by určite pochopila skôr ako Nana a oco dokopy. Keby som ráno normálne prišla do školy, normálne sme začali rozcvičku a od istej doby tiež normálne by som sa na druhom tóne rozrevala. Lenže Sofia Loren dostala zápal močových ciest, ja som mala sto chutí poslať jej esemesku Hole krize!!! a potom som si pred zamknutou dvadsaťosmičkou miliónpiatykrát uvedomila, že sa jednoducho takto NEMÔŽEM viazať. Revala a krvácala som celú prvú hodinu, až sa mi zahmlievalo pred očami a organista odvedľa hral ako blázon, až som ho začala podozrievať, že odpočúva.

Revala som aj celú druhú a tretiu hodinu, až sa ma spolužiak, ktorého som stretávala každé ráno na zastávke a nikdy sme si nepovedali nič iné ako „Už išla dvanásťka?“, normálne opýtal, čo sa stalo. „Mám chorú profku...“ Nana prekrútila očami. „Ježiš, veď nemá rakovinu, len sa nemôže vyčúrať!“ Jasné, že to nikdy nepochopí. Pre ňu to bude navždy „Bóže, tak ťa oprel a nechal – nie si prvá, ani posledná!“ Jasné, že to viem. Len keby som dokelu vedela aj skôr!

Za tú krátku dobu som začala neznášať ešte jednu chlapskú vlastnosť – svetáckosť. „Jedla si už sushi?“ Postupne som presvedčila samú seba, že červená mi pristane. „Túto paličku si chytíš ako pero...“ Strašne rád učil. A ja som bola veľmi vďačná žiačka, aj keď som si wasabi nakvapkala až do nohavičiek. „Pôjdeme ku mne?“ Zrejme si to všimol. Iní ma učili, že učiteľom sa neodvráva.

Jemu to vlastne prišlo vhod. „Neboj sa, nič to nie je. Tu si daj pančuchy a tuto si ľahni. Počkaj, ukážem ti ako...“ Triasla som sa ako v poslednom štádiu Alzheimerera. Našťastie sa to dalo zvaliť na zimu. „Chceš to, hej?“ Nepočkal na odpoveď, ale v podstate by to aj tak bolo

zbytočné, lebo ja som zasa raz ostala paralyzovaná šťastím. Začal sa zobliekať a odporne pri tom funel, v podstate už vôbec nepripomínal toho dokonale uhladeného gentlamana, čo sa stále tváril ako pred náročnou áriou. Ľahol si na mňa a ja som sa modlila, aby ma nerozpučil tým svojím nechutne rôsolovitým pupkom a tučnými stehnami, sushi sa vo mne obracalo na všetky strany, plakala som od bolesti a on neprestával, vôbec ma nevnímal, bol ako nadrogovaný, až som sa pristihla, že už nahlas prosím, aby to skončilo, vankúš sa mi zarezával stále hlbšie do krku a ono to neprestávalo a neprestávalo... Konečne prestal funieť, zvalil sa vedľa mňa s vlasmi polepenými po šiji a vyzeral, že spí. Tichúčko som vzlykala, prikrývajúc sa rukami. Naplo ma, keď sa ku mne otočil: „Mala si?“ Len odpovedz – nerozmýšľaj, vzchop sa, vydaj zo seba hlások a on ti dá pokoj! Nana sa z toho smiala ešte aj po maturite („Ako sa ťa to mohol vôbec opýtať?!“), ale ja by som v tej chvíli odprisahala aj že Carmen napísal Puccini a že ju budem ja, koloratúrna sopranistka, zajtra spievať v La Scale. (Navyše som nemala ani šajny, čo by som okrem zaschnutých sĺz a zaťatých zubov mala mať). „Dobre,“ spokojne sa otočil naspäť a naozaj zaspal.

Jasné, že mi už nikdy nikde neotvoril dvere a dokonca prestal chodiť aj do opery, čo ma ešte viac utvrdilo v tom, že veci, ktoré neviem, by som nemala robiť. (Aj tak už nebude s kým). Nana povedala, že si za to môžem sama, lebo som naivná ako prvý sneh a Sophia Loren prišla z maródky presvedčená, že sa musím poučiť z jej chýb a nič iné ako obvyklé holé kríže ju nezaujímalo. Ju v skutočnosti nikdy nič iné nezaujímalo, lenže to by som si to musela priznať. Zúfalo som sama seba presviedčala, že v tú noc som sa odviazala, inak nemôžem byť preboha normálna! Lenže šlo mi to asi tak dobre, ako nerozrevať sa pri každom „amore“, čo som mala v notách (a pri bel cante to je priam nadľudský výkon). „Dúfam, že zas nejdeš fňukať!“ (To bola jej druhá najfrekvencovanejšia veta, hneď po „Idem cikať, počkaj!“). „Mám alergiu...“ „Alergiu, jasné!“ Fakt nebola nikdy zaostalá. „Nakop ho do zadku, keď ťa nechal a nie...“ „Ako to viete?“ venovala som jej ten najnevinnejší pohľad, ale všetko zbytočne. „Možno hluchnem a slepnem, ale senilná ešte nie som. Vyfúkaj si nos a poďme k stojanu!“ Ostala mi aspoň jej drastická láska. Na chvíľu.

Prišla hnusná sychravá jeseň, maturity a všetko s tým spojené. Nana si našla frajera (teda minimálne trochu, podľa toho, koľko času s nimi trávila), naše beztak chabé kamarátstvo sa zmenilo na „Čau, ako sa máš? ... Super, aj ja, tak čau!“ a oco nevyliezol z kôlničky ani na moje absolventské predstavenie. Sophia Loren naozaj zostarla, tak, ako ja a vlastne všetci. Zhrubol mi hlas, už som nebola žiadna subtilná koloratúrka. Pred poslednými skúškami som sa prefarbila na červeno a dala si pírsing do obočia. „Už ťa videl niekto doma?“ dostávala zástavy srdca v pravidelných minútových intervaloch. Pochybujem, že by si to ten niekto vôbec všimol. „Vieš, že to robia primitívne africké kmene?“ Pokrčila som plecami. Ešte stále jojkala, keď si sadala ku klavíru a ja som jednoducho bola natoľko vynervovaná zo skúšok, zo seba a zo života, že som si potrebovala na niekom vybiť zlosť. A tak som jej povedala, že s antibiotikami sa nechodí do školy, aj keď je to už druhé balenie a ona odsekla niečo v tom zmysle, že keby som spievala tak, ako papuľujem, môžem ísť do Metropolitnej. Ale to sme už obe vedeli, že nepôjdem – ani tam, ani nikde. Je fajn, keď si včas uvedomíte, čo vám chýba, aj keď ste sa štyri roky tvárili, že to máte. Možno preto som ju tou nevinnou poznámkou tak vyviedla z rovnováhy, až zasa rozliala kávu na klaviatúru. „Kurnikšopa, veď je to len

maturita!“ Ďalší začiatok, ktoré ja osobne nenávidím ešte viac ako konce. Zrazu mi jej prišlo ľúto, nie mňa, ale jej, ako tam tak sedela a utierala kláves za klávesom, čakajúc na desiatky ďalších rovnako neschopných a precitlivených žiačok, z ktorých jej žiadna nebude viac ako tá predošlá, slobodná, bezdetná, až som ju chcela stisnúť a už nikdy nepustiť a povedať jej všetky tie veci, ktoré sa hovoria, keď máte emočný pretlak a nemáte matku, že neviem, čo budem bez nej robiť a že o týždeň to už budem musieť, ale nechcem vedieť. To naozaj na svete neexistuje nič obojstranné?! Keď som odchádzala a kričala za mnou, aby som si vyhrnula nohavice aspoň nad bedrá, pochopila som, že nie. To, že ju už nikdy neuvidím, som ešte nevedela. Tesne pred absolvákom vážne ochorela (nikto mi nechcel povedať nič konkrétne, akoby sa báli, že zasa dostanem slzivý záchvat a neodspievam, ale domyslela som si, že taký prechodený zápal môže byť aj vážny) a už ma neprišla ani rozospievať, dokonca aj kyticu som jej musela nechať na vrátnici. Dostala ju, lebo mi ešte stihla napísať „Zlato moje, dakujem – neviem, ako sa na tomto pisu makcena, snad to pochopis – zastav sa niekedy, budem sa tesit, pa“. Pochopila som, definitívne. A už sa nezastavila, lebo tak naozaj sa síce odviazať nedá, ale načo to ešte viac zauzľovať. Hlavne, keď nie je prečo. Od svojho posledného „zážitku“ som už nestretla nikoho, s kým by to mohlo pre niečo byť. Vlastne ani predtým. Samí takí. Dokelu. Samí takí!